

**NASRALLAH:
İSRAİL
TÜM KIRMIZI
ÇİZGİYİ AŞTI**

6

İSRAİL TERÖRÜ

Gazze'de katliamlara devam eden İsrail, Lübnan'da da iki gün arka arkaya sivilleri çağrı cihazları ve telsizlerle öldürdü. Gerçekleşen patlama dalgasında toplam can kaybı 37'ye çıktı. İsrail'in Lübnan'da art arda düzenlediği 'siber saldırı', terör olarak nitelendirildi

ÇATIŞMA GENİŞ ALANA YAYILABİLİR

■ **HİZBULLAH** üyelerinin kullandığı çağrı cihazları ve telsizlerin bir gün arayla eş zamanlı patladığı Lübnan'da, can kaybı 37'ye çıktı. Halihazırda Lübnan hastanelerinde 3 bin 500'den fazla yaralı tedavi görüyor, birçoğunun durumu ağır. Terör olarak nitelendirilen saldırılar batı basınında da geniş yer buldu. ABD merkezli The Wall Street Journal gazetesi "Hizbullah üyeleri tarafından kullanılan elektronik cihazların patlama dalgası, daha geniş çaplı bir saldırının habercisi olabilir" dedi. İngiliz The Guardian gazetesi ise İsrail'in saldırılarla ABD'nin hesaplarını bozduğunu belirterek, yaşananların çatışmaları daha büyük alana yayma riski taşıdığına dikkat çekti.

İSRAİL CİHAZLARI KENDİSİ ÜRETTİ

■ **ABD'Lİ** New York Times gazetesi de İsrail'in iki gündür sürdürdüğü ölümcül saldırıların planlanma sürecini yazdı. Gazeteye göre, plan aslında çok uzun süre önce devreye sokulmuştu. İsrail yıllar önce Hizbullah'ı hedef almak için 2 sahte şirket kurdu ve milyonlarca dolarlık yatırım yaptı. Savunma ve istihbarat yetkilileri, İsrail hükümetinin patlayan Hizbullah cihazlarına müdahale etmediğini öne sürüyor. İddiaya göre İsrail, bu cihazları ayrıntılı bir planın parçası olarak kendisi üretti. Buna göre, tuzaklanmış çağrı cihazları ve telsizler, İsrail ile Lübnan sınırında konuşlanmış Hizbullah arasındaki onlarca yıllık çatışmanın son aşamasını temsil ediyor. / 7'DE

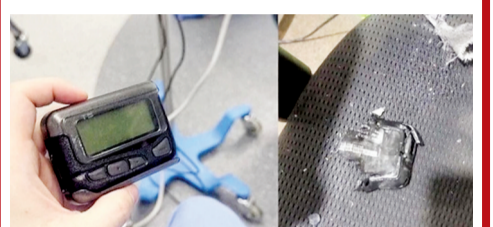
Cihazları satan firmanın sahibi Mossad çıktı

■ **İSRAİLİN** paravan bir şirket aracılığıyla Hizbullah'a yönelik bir operasyonu olduğu iddia edildi ancak İsrail, sorumluluğu üstlenmedi. "Modern zamanın Truva Atı" olarak adlandırıldığı saldırıya ilişkin NYT, istihbarat yetkilileriyle konuştu. Yetkililere göre bu operasyon, uzun süredir hazırlanmakta olan karmaşık bir plandı.

■ **LÜBNAN'DA** patlayan cihazları satan firmanın sahibi İsrail dış istihbarat ajansı Mossad çıkarırken, Mossad'ın iz bırakmamak için iki ayrı şirket daha kurduğunu belirten New York Times'in haberini, Macar ajansı Telex'in aslında çağrı cihazı satışını Bulgaristan merkezli Norta adlı şirketin kolaylaştırdığını bildiren haberi izledi.

Hepimizin endişe etmesi gereken yeni bir tehdit

■ **LÜBNAN'DA** yaşanan bombalı çağrı cihazı saldırısının yankıları sürerken, ABD'li jeopolitik uzmanı emekli Yarbay Rich Outzen, bu olayın yeni bir tehdit türü olduğunu vurguladı. Outzen, bu ölümlerde bir saldırının kopyalanmasının zor olduğunu ancak hassas bölgeler için ciddi bir risk oluşturduğunu belirtti. Uzman, havalimanları, siyasi karar-gahlar ve ulusal liderlerin bu yeni tehdide karşı daha dikkatli olması gerektiği uyarısında bulundu.

Cep telefonları güvenli mi?

■ **LÜBNAN'DAKİ** siber saldırılar, teknolojik cihazların uzaktan kontrol edilip patlatılması ihtimalini tartışmaya açtı. Çağrı cihazı ve telsiz patlamaları, "Bu olaylar bir siber saldırı mı yoksa üretim aşamasında cihazlara yapılan bir müdahale mi?" sorusunu gündeme getirdi. Uzmanlar, bu saldırıların modern savaşın yeni bir evresi olabileceğinden endişe ediyor. Olayların ardından akıllı telefonlar ve diğer günlük cihazlarımızın güvenliği konusunda şüpheler doğdu.

Merkez Bankası faizi değiştirmede

■ **TÜRKİYE** Cumhuriyet Merkez Bankası, politika faizini beklentilere paralel yüzde 50 seviyesinde sabit tuttu. Böylece üst üste altıncı toplantıda da faiz pas geçildi. Bankadan yapılan açıklamada ağustos ayında enflasyonun ana eğilimde belirlen bir değişim olmadığı belirtildi. Dördüncü çeyrekte hizmet enflasyonunda iyileşme olacağı kaydedildi. Banka, sıkı para politikası taahhüdünü yineledi.

Özel öğrenci yurdunda şüpheli ölüm

■ **İSTANBUL'UN** Kadıköy ilçesinde bulunan özel bir Yükseköğrenim Kız Öğrenci Yurdu'nda görevliler, yerde kanlar içinde yatan bir kişiyi gördü. Olay yerine gelen sağlık ekipleri yurtta kalan 25 yaşındaki K.A.'nın hayatını kaybettiğini belirledi. Olay yeri inceleme ekipleri K.A.'nın kaldığı odada ve düştüğü yerde çalışma yaptı. Polisin olayla ilgili soruşturması devam ediyor.

8 yıllık cinayet davasında karar

■ **İSTANBUL** Küçükçekmece'de kız arkadaşı Nurcan Arslan'ı öldürdüğü gerekçesiyle çarpıtıldığı müebbet hapis cezası Yargıtay tarafından bozulan Abdullah Melih Barış'a mahkeme iyi hal indirimiyle 25 yıl hapis cezası verdi. Sanık Barış ise olayın cinnet anında gerçekleştiğini ileri sürerek, cezaevinde geçirdiği 9 yıl göz önünde bulundurularak tahliyesini talep etti.

DIYARBAKIR'DAN TEKİRDAĞ'A
PROF. DR. ÖMER AKDAĞ 4'TE

İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN İKİ ÖNEMLİ DAVRANIŞ
PROF. DR. EKREM ÇULFA 2'DE

Katliama desteğe devam!

Almanya, işgalci İsrail'e silah ihracatını durdurduğuna dair haberleri yalanladı. Ekonomi Bakanlığı Sözcüsü konuya ilişkin yaptığı açıklamada, "İsrail'e silah ihracatına ilişkin bir yasak yok ve olmayacak" dedi

■ **ALMANYA** Ekonomi Bakanlığı sözcüsü, Alman DPA haber ajansına verdiği demeçte, "İsrail'e silah ihracatına ilişkin bir yasak yok ve olmayacak" diyerek, ihracatın her başvuruda durum değerlendirmesi ile yürütüldüğünü belirtti. Sözcü, İsrail ve Hamas arasındaki mevcut durumu ve insancıl hukuk kurallarını göz önünde bulundurduğunu aktardı. Reuters, Ekonomi Bakanlığına yakın bir kaynağa dayandırdığı haberinde, hukuki zorluklar nedeniyle Almanya'nın Eylül itibarıyla İsrail'e yeni silah ihracatını durdurduğunu söylemişti.

■ **GİZLİ** toplanan ve Alman Şansölyesi Olaf Scholz'un başkanlık ettiği bir yapı olan Almanya Federal Güvenlik Konseyi, İsrail'e yapılanlar da dahil olmak üzere silah ihracatını onaylıyor. Almanya geçtiğimiz yıl, İsrail'e askeri ekipman ve savaşta kullanılan silahlar dahil olmak üzere 326,5 milyon avro değerinde malzeme ihraç etti. İsraili medya organı Shomrim'in haberine göre, ise bu destek 2024'ün başında tekrar etmedi. Almanya'nın İsrail'e yaptığı silah ihracatı için şu ana dek açıklan hiçbir dava başarılı olmadı. / 7'DE

Esed ile görüşmek için hazırız

Bakan Fidan'dan Suriye ile normalleşme açıklaması

Fidan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed ile görüşmeye hazır olduğuna ilişkin ifadesini anımsatarak, "Özellikle Ruslar ve İranlıların olduğu ortamlarda hep görüşüldü" diye konuştu

■ **DIŞİŞLERİ** Bakanı Hakan Fidan, Suriye ile normalleşme meselesine ilişkin, "Türkiye'nin istediği tarzda bir çözümün olması halinde diğer sorunları da Suriye'nin daha rahat çözeceğine inanıyorum" dedi. Fidan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed ile görüşmeye hazır olduğuna ilişkin ifadesini anımsattı. Esed yönetimiyle epey zamandır askeri ve istihbari gibi çeşitli formatlarda görüştiklerini anlatan Fidan, "Özellikle Ruslar ve İranlıların olduğu ortamlarda hep görüşüldü" dedi.

■ **BAKAN** Fidan, BRICS üyeliğine yönelik ise çetilliğin, hareketliliğin, devrimin ve dinamizmin olduğu küresel pazarda bütün alternatifleri ve opsiyonları değerlendirdiklerini belirterek, şunları söyledi: "Avrupa Birliği ile bizim ekonomik entegrasyonumuz üyeliğe taçlandırdı şimdi Gümrük Birliği düzeyinde ama onun da üstüne gidip üyelikle taçlandırdı belki biz birçok konuda bu türden arayış içerisinde olmayacaktık. Biz, sadece BRICS'e değil ASEAN'a çok yakın bakıyoruz. ASEAN'a da çok yakından ilgilileniyoruz." / 6'DA

Anayasa'nın ilk 4 maddesine şaşı bakanlar yok hükmünde

■ **MHP** Genel Başkanı Devlet Bahçeli, partisinin genel merkezindeki Merkez Yönetim Kurulu (MYK) ve Merkez Disiplin Kurulu (MDK) toplantısının ardından gündeme dair açıklamalarda bulundu. Bahçeli, Anayasa'nın ilk dört maddesine ilişkin yapılan tartışmalara yönelik, "MHP'ye Anayasa'nın ilk 4 maddesi ile ilgili yoklama yapmak teste tutmak hiç kimsenin hakkı haddi değildir. Kim olursa olsun, hangi mevkide bulunursa bulunsun, Anayasa'nın ilk 4 maddesine şaşı bakanlar ve şaibeli tavır gösterenler bizim için yok hükmündedir; muhatap alınmaya değecek hiçbir yanları yoktur" dedi.

Evini satacaklar ve kiralayacaklar dikkat!

5 maddeyle yeni sistem

■ **TÜRKİYE'DE** emlak sektöründe yeni dönem başladı. Elektronik İlan Doğrulama Sistemi ile birlikte ev satışı ve kiralama işlemleri daha güvenli hale getirilmeye çalışılıyor. Türkiye'de konut satışı ve kiralama ile ilgili yeni dönem 5 maddeyle şöyle özetlendi:

- **Kiralık İlanlar İçin Zorunluluk:** Hem satılık hem de kiralık ilanlar için EİDS zorunlu hale getirildi.
- **Birden Fazla Emlak Danışmanı Yetkilendirme:** Ev sahipleri, bir-

den fazla emlak danışmanına yetki verebilecek.

- **Yetkilendirme Süresi:** Yetkilendirme süresi asgari 3 ay olacak ve taşınmaz sahibi tarafından uzatılabilecek.
- **Yetki İptali:** Taşınmaz sahibi verdiği yetkiyi istediği zaman iptal edebilecektir.
- **Kişisel İlanlar:** Kişiler, kendi ve birinci derece yakınlarının taşınmazlarını doğrulanmış olarak ilan verebilecek.

Enflasyon borçları şişirdi

■ **TÜRKİYE'DE** bireysel borçların, özellikle kredi kartı borçlarının hızla artması ciddi bir ekonomik sorun haline geldi. Enflasyonun yükselmesiyle birlikte hayat pahalılığı, vatandaşları kredi kartlarına yöneltti. Ağustos ayında kredi kartı, banka kartı ve ön ödemeli kartlarla yapılan toplam ödeme tutarı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 78 artarak, 1 trilyon 420,6 milyar TL'ye ulaştı. Özellikle internet üzerinden yapılan alışverişlerde yaşanan yüzde 78'lik artış dikkat çekti.

ANTİBİYOTİK DİRENCİNE BAĞLI ÖLÜMLER ARTIŞ GÖSTEREBİLİR 2'DE

TRENDYOL 1. LİG EKİPLERİNDEN ÜST SIRALARI HEDEFLİYOR 11'DE

ISBN 978-924589276-2
789245 892762

İade edilen 2 bin 500 yıllık tarihi bronz sedir uzmanlarca incelendi

1980'lerin başında Manisa yakınlarındaki bir mezardan kaçak kazılarla çıkarıldığı ve yasadışı yollarla ülke dışına kaçırıldığı kanıtlanan eser, Kültür ve Turizm Bakanlığının girişimleriyle Türkiye'ye geri kazandırıldı.

KÜLTÜR ve Turizm Bakanlığının girişimleri ve uluslararası işbirliğiyle milattan önce 530 yılına tarihlenen nadir bronz sedir, J. Paul Getty Müzesi tarafından Türkiye'ye iade edildi.

2500 yıllık bronz sedir ABD'den Türkiye'ye iade edildi

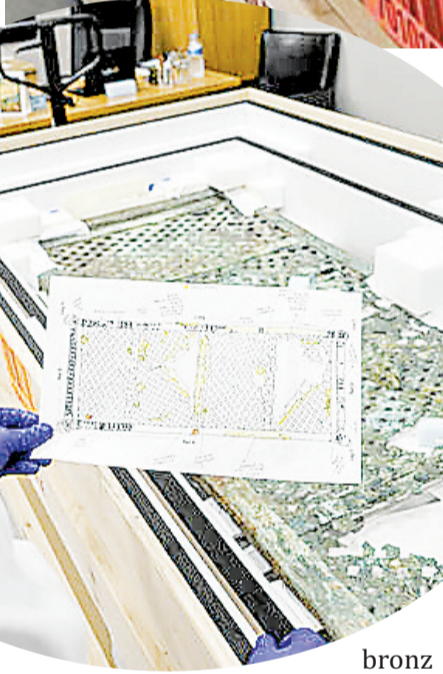
Yapılan bilimsel çalışmalarla, müze tarafından 1982'de satın alınan tarihi sedirin (kline), 1980'lerin başında Manisa yakınlarındaki bir mezardan kaçak kazılarla çıkarıldığı ve yasadışı yollarla ülke dışına kaçırıldığı kanıtlandı.

İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez ve Bölge Laboratuvarı Müdürlüğüne teslim edilen eser, uzmanlar tarafından açılıp incelendi.

"Getty Müzesi uzmanları bize çok detaylı bir rapor göndermişler"

Uzman konservatör ve restoratör Deniz Nurcan, esere ilişkin AA muhabirine yaptığı açıklamada, milattan önce 6. yüzyıla tarihlenen eserin, türünün nadir örneklerinden biri olduğunu söyledi.

Nurcan, klinelerin genelde taş ve ahşap malzemelerden üretildiğini belirterek, "Bu bronz bir eser. Demir iskelet üzerine bakır ve

bronz levhalarla birebir örtüstüğüne dikkati çeken Nurcan, şunları kaydetti:

"1980'li yıllarda kaçak yollarla yurt dışına kaçırıldığı biliniyor. Türk arkeologlarının Getty Müzesi uzmanlarının ortak çalışmaları sonucunda kazı alanından bulunan bronz ve ahşap örnekleri ve aynı şekilde eserin üzerindeki keten parçaları eşleştirildiğini aynı dönem tarihlediği belirlenmiş. Böylelikle de eserin aslında bizim kültürümüzün bir varlığı olduğu tespit edilmiş. Getty Müzesi uzmanları bize çok detaylı bir rapor göndermişler. Malzeme ve yapım tekniğiyle ilgili çok özneli bir rapor hazırlamışlar. Bizler de ilk olarak belgeleme çalışmalarını yapacağız ve kendi analizlerimizi yapacağız. Konservasyon yöntemlerini belirleyip sergilemek üzere eserimizi hazır hale getireceğiz."

Tarihi sedir hakkında

İadesi gerçekleştirilen sedir, oldukça nadir rastlanan bir mobilya türü olarak dikkati çekiyor.

Tarihi resimlerde ve o dönemde ait kapacak üzerindeki tasvirlerde görülen bu tür sedirler, antik dönemde günlük yaşamda dinlenme ve yemek yeme amacıyla kullanılıyordu.

Dökme bronz ayak ve raylara sahip, demir bir iskelet üzerine inşa edilen sedir, delikli bakır levhalarından oluşuyor. Tornalanmış ayakları, köşelerde çıkıntılı zıvanaları ve minderleri destekleyen kafesli yüzeyiyle o dönemde yaygın olarak ahşaptan üretilmiş sedirlerin bronzdan bir örneğini temsil ediyor.

Bu iade ile 2024'te Türkiye'ye getirilen eser sayısı 36'ya ulaştı. Son 6 yılda toplam 7 bin 840 eserin Türkiye'ye iadesi sağlanırken, 2002'den bu yana ise toplamda 12 bin 155 eser ülkeye geri kazandırıldı.

malzemeden örgü konularak, döküm bronz ayaklarla üretilmiş. Bu anlamda nadir. Genelde örneklerini görmüyoruz." dedi.

Sedirin üzerine yapışan keten parçalarının Türk arkeologlar tarafından mezarda bulunan ahşap ve

GastroAntep Kültür Yolu Festivali devam ediyor

KÜLTÜR ve Turizm Bakanlığınca Gaziantep Büyükşehir Belediyesi işbirliğinde düzenlenen GastroAntep Kültür Yolu Festivali, 5'inci gününde de ziyaretçi akınına uğradı.

Festival Park'ta 14 Eylül'de başlayan etkinlikler kapsamında kurulan yiyecek ve içecek stantları, Gaziantep'in yanı sıra çevre iller ile yurt dışından gelen vatandaşların da ilgisini çekiyor.

Stant önlerinde yoğunluk oluşturularak, ustaların birbirinden lezzetli yiyecek ve içeceklerini tatma imkanı buluyor.

Kebap ustaları tarafından açılan stantlar da rağbet görüyor. Zeugma Mozaik Müzesi'nde görev yapan Cengiz Kızıkoğlu, AA muhabirine, festivalde Müze Müdürlüğü tarafından da stant açıldığını belirterek, "Müze kartı tanıtımı yapıyoruz. Aynı zamanda müze kartı alan ziyaretçilere 'çingene kızı kurabiyesi' hediye ediyoruz. Bütün ziyaretçilerimizi Zeugma Mozaik Müzesi'ne bekleriz."

Habibe Çolak da festival alanında standının bulunduğunu, ev katmeri, gözleme ve sıkma yaptığını, gösterilen ilginin sevindirici olduğunu söyledi. Binnur Taşdeviren ise Almanya'dan geldiğini ve festivale ilk defa katıldığını ifade ederek, ortamın çok güzel olduğunu ve sunulan lezzetleri tatmak istediğini dile getirdi.

Ressam Mustafa Ayaz son yolculuğuna uğurlandı

ANKARA'DA tedavi gördüğü hastanede dün 86 yaşında hayatını kaybeden duayen ressam Mustafa Ayaz, son yolculuğuna uğurlandı.

Mustafa Ayaz için Kocatepe Camisi'nde öğle namazının ardından cenaze namazı kılındı.

Ayaz'ın cenazesi, daha sonra Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Cenazeye, sanatçının ailesi, yakınları ve sanat dünyasından çok sayıda meslektaşı katıldı.

Resme adanan ömür

Trabzon'un Çaykara ilçesi Kabataş köyünde 1938'de doğan Mustafa Ayaz'ın çocukluğu, yoksulluk ve hastalıklarla geçtiğinden ilkokula 10 yaşında başladı. 1953'te Erzurum Pulur Köy Enstitüsü ortaokul son sınıfta resim yeteneğiyle hocalarının dikkatini çeken Ayaz, İstanbul Çapa Öğretmen Okulu resim bölümü sınavlarını kazandı.

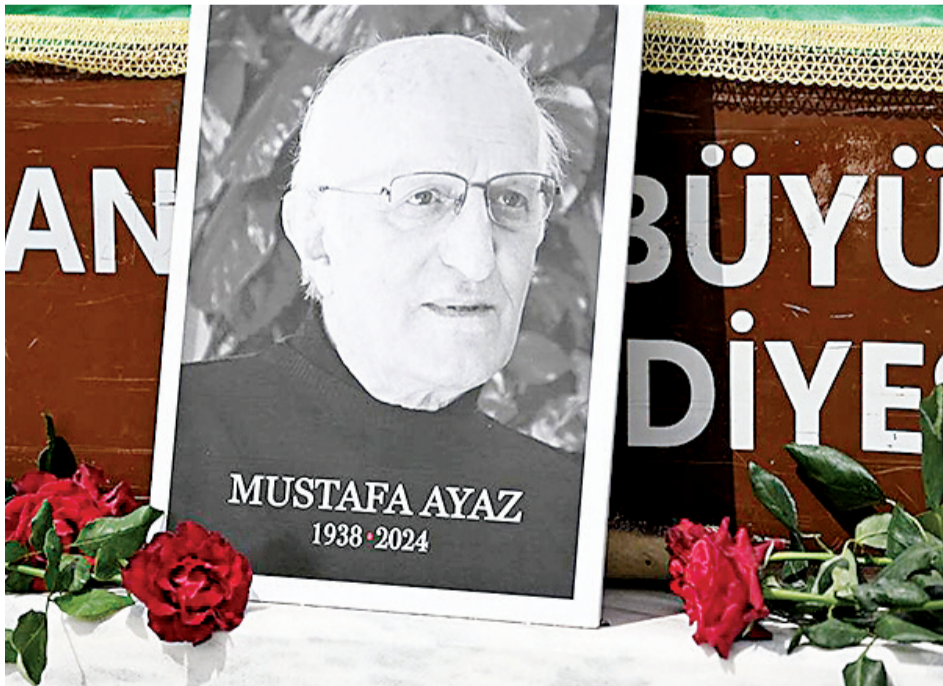
Mezuniyetinin ardından bir yıl ilkökul öğretmenliği yapan Ayaz, 1960'ta Gazi Eğitim Enstitüsü'nün resim bölümüne girdi ve buradan 1963'te mezun oldu. Ayaz, sonrasında 3 yıl Çorum'da resim öğret-

menliği ve atölye şefliği yaptı.

1966'da Gazi Eğitim Enstitüsü resim bölümü asistanlık sınavını kazanan ve 1984 yılına kadar burada resim hocası olan Mustafa Ayaz, 1984'te Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne geçti ve 1987'de emekli oldu. Ayaz, 1988'den beri kendi atölyesinde resim sanatını sürdürerek, yurt içinde 60'ı aşkın kişisel sergi açtı ve 19 ödül kazandı. Sanatçı, Hindistan, Kuveyt, Mi-

sır, Romanya, Bulgaristan, Polonya, Belçika, Fransa, ABD, İngiltere, Cezayir ve Almanya gibi pek çok ülkede karma sergi ve bienallere katıldı. Mustafa Ayaz'ın 400'den fazla eseri yabancı ülke koleksiyonlarında, 4 bine yakını da yerli koleksiyonlarda bulunuyor.

Ankara'nın Balgat semtinde 2007'de kurduğu Mustafa Ayaz Müzesi'nde sanatçının 1960-2020 yıllarında yaptığı eserleri sergileniyor.

Domuztepe'de 7 bin 450 yıllık 3 silo ve damga mühürler bulundu

KAHRAMANMARAŞ'IN Türkoğlu ilçesindeki Domuztepe Höyüğü'nde yürütülen kazı çalışmalarında, 7 bin 450 yıl öncesine ait olduğu tahmin edilen 3 metre çapında tek sıra taş temelli üç silo kalıntısı ile damga mühürler bulundu.

Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Halil Tekin ve ekibi tarafından Kelibişler Mahallesi kırsalındaki höyükte yürütülen kazı çalışmalarının bu yılki kısmı tamamlandı.

Tekin, AA muhabirine, höyükte başlatılan kazı çalışmalarının yaklaşık 30 yıldır devam ettiğini söyledi.

Göbeklitepe ile Sümerlileri bağlayan ara halka olduğu düşüncesiyle yürütülen kazıda milattan önce 5450 yıllarına ait (yaklaşık 7 bin 450 yıl öncesi) tabakada 3 metre çapında üç silo kalıntısına ulaştıklarını anlatan Tekin, şöyle konuştu:

"2023 yılından bu yana burada yürüttüğümüz kazılarda çok ilginç ve bir o kadar da önemli bulgularla karşılaştık. Bunlardan da en önemlisi hemen arkamızda görmüş olduğumuz çok sayıda silo, en az üçünün varlığından haberdarız. Bunlar yaklaşık 3 metre çapında tek sıra taş temelli ama bunların üst kısmlarının ahşap, saz ve dallarla kaplı olduğunu düşünülüyor. Tabii bu neden önemli? Elimizdeki diğer bulgular ki, bunların arasında iklimsel değişimlerle ilgili bulgularımız var. Meteorolojik bulgular, çok ciddi bir kuraklık olmuş. Ne zaman? Milattan önce 5450 yılında çok net. Elimizdeki veriler çok net gösteriyor. Dolayısıyla şiddetli bir kuraklık var, ısı yükselmiş, yağış seviyesi düşmüş ve bu insanlar ciddi bir biriktirme ihtiyacı hissetmiş. Öylesine bir biriktirme var ki devasa silolar çıkıyor."

Kendilerinden önceki heyetin yine aynı bölgenin 20 metre doğusunda 4 büyük silo bulunduğunu hatırlatan Tekin, kazılar sürdüğün höyüğün birçok yerinde devasa silolarla karşılaşmanın normal olduğunu belirtti.

"Yazının üç boyutlu halini görüyoruz"

Tekin, dönemin sosyal hayatını yansıtan önemli bulgulara ulaşıldığına işaret ederek, şu bilgileri verdi:

"Siloların yanında sayma amaçlı, 'sayac' diye Türkçeleştirdiğim, İngilizce'de 'token', Fransızca'da 'jeton' denen nesnelere var. Çoğunlukla taş veya pişmiş topraktan yapılmış kapların yuvarlatılmasıyla elde edilen bazen üçgen veya silindirik nesnelere bir bakıma kayıt tutuluyor. Yani yazının üç boyutlu halini görüyoruz. Bu silolarla bağlantılı çanak çömleğe de baktığımızda erken Sümer olarak tanımladığımız ve bambaşka bir çanak çömlekle karşı karşıyayız. Aşağıda Halaf'ın çok zengin figüratif, öykücü anlatımını içeren seramik değişmiş, onun yerine erken Sümer'in seramiği geliyor. Yani burada aslında erken Sümer'in en erken evresini buluyoruz."

"Çok önemli bir halka"

Tekin, alanda yapılan kemik ve botanik analizlerde siloların organik malzeme biriktirmeye kullanıldığını tespit ettiklerini söyledi.

Domuztepe Höyüğü heyeti olarak "Göbeklitepe ve çağdaşlarından sonra ne oldu?" sorusunun cevabı için çalışmaya başladıklarını dile getiren Tekin, "O muazzam anıtsal yapılar, onları yaratan topluluklar nereye gittiler ve nasıl bir yaşama döndüler? Domuztepe o anahtar çözecek olan, o potansiyele sahip yerlerden biri ama daha da önemlisi, 'Domuztepe'den sonra ne oldu?' sorusunu da biz burada bulduk. O da Sümer. İşte Domuztepe, Göbeklitepe ile Sümer'i birbirine bağlayan halka. Çok önemli bir halka olarak, bir potansiyele olarak önümüzdeki onlarca yıl sürecek olan kazılarla her yıl yeni, güçlü kanıtlar sunarak kamuoyuyla bunları paylaşıyoruz." ifadelerini kullandı. Arkeolojik kazı çalışmalarında damga mühürler de bulduklarına işaret eden Tekin, bu mühürlerin o dönemin sanat anlayışı ve sembolizmi hakkında ipuçları verdiğini aktardı.

Kamikaze dron AZAT göreve hazır

Türk savunma sanayisi bünyesinde geliştirilen ve seri üretim aşamasına gelen FPV kamikaze dron AZAT, saha testiyle 4 ülkeden heyetlerin karşısına çıktı.

Son dönemde farklı muharebe sahalarda kullanım örnekleri görülen FPV (First Person View) dronlar, pilotun, dronun kamerasından gerçek zamanlı olarak aldığı görüntüyü bir sanal gerçeklik gözlüğü ya da monitör aracılığıyla izleyerek hava aracını yönlendirmesine imkan veriyor. FPV dronlar, pilotun sanki dronun içindeymiş gibi uçuş ve kullanma deneyimi yaşamasına olanak sağlıyor. Pilotlar bu sayede dronla hassas manevralar yapabiliyor, engellerin arasından kolayca hareket edebiliyor.

İnsansız hava aracı üreticilerinden Robit Teknoloji, bir süredir kamikaze yeteneğine sahip dronlara yönelik çalışmalar yürütüyor. Bu çalışmalar sonunda, AZAT FPV kamikaze dron seri üretime hazır hale getirildi.

Robit Teknoloji, talepleri dikkate alarak 4 ülkeden heyetlerin katılımıyla teknoloji gösterimi gerçekleştirdi. Operatör tarafından gözlükle kontrol edilen AZAT, belirlenen hedeflere ulaşır üzerindeki patlayıcıları aktifleştirerek görevini başarıyla tamamladı.

Gürültüsüz çalışan AZAT, 4 kilometreye kadar uçuş menziline sahip ve 15 dakika havada kalabiliyor. Değiştirilebilir anten setiyle farklı koşulların gerektirdiği şartlara uyumlu hale getirilebilen AZAT, yerli imkanlarla geliştirildi. Artık seri üretim için hazır bir ürün var elimizde."

AZAT'ın FPV konseptinde hazır, hızlı toparlanabilecek bir ürün haline geldiğini ifade eden Cogen, şu değerlendirmelerde bulundu:

"AZAT'ın bataryası, mühimmati, tasarımı, mekanik tasarımı,

hedefe saldırı yapabiliyor, hedef belirlenmemişse kendini imha edebiliyor.

AZAT, 500, 750 ve 1000 gram faydalı yük taşıyabilen versiyonlara sahip bulunuyor.

Heyetlerden "tam not" aldı

Robit Teknoloji Elektronik Sistemler ve Saha Operasyonları Koordinatörü Ziya Cogen, AA muhabirine yaptığı açıklamada, FPV dron AZAT'ın millilik oranının yüzde 80'e ulaştığını, yerli imkanlarla tasarlanıp, üretildiğini vurguladı.

Saha testi kapsamında 3 farklı senaryoda uygulama yaptıklarını anlatan Cogen, bunları 4 ülkeden heyetlerin izlediğini belirtti. Cogen, şöyle konuştu:

"Testlerden ikisi başarılı oldu. Bir tanesi anti personel üzerine yapılmış bir patlama testiydi. Dar alanlarda mevzilenmiş düşman unsurlarının ortadan kaldırılmasıyla ilgili bir testti. İkinci bir hava hedefinin vurulmasıyla ilgili bir testti. Bu iki testimiz de başarıyla sonuçlandı.

Bundan sonra AZAT sahada çalışırlığını kanıtlamış bir ürün haline geldi. Bu testlerden önce defalarca sahada test edilmiş bir ürün. Bu testler doğrultusunda tasarımlarda revizyonlar yapıldı. Heyetlerin fikirleri, saha personellerinin önerileriyle, geri dönüşlerle geliştirildi. Artık AZAT tasarımını, doğruluğunu kanıtlamış bir ürün. Heyetlerimizden de tam not aldık. Artık seri üretime hazır bir ürün var elimizde."

AZAT'ın FPV konseptinde hazır, hızlı toparlanabilecek bir ürün haline geldiğini ifade eden Cogen, şu değerlendirmelerde bulundu:

"AZAT'ın bataryası, mühimmati, tasarımı, mekanik tasarımı,

elektronik kartları ve bunların üzerinde koşan yazılımları tamamiyle bizim mühendislerimiz tarafından geliştirilen bir sistem. AZAT'ın tüm elektronik sistem bileşenleri, donanım, uçuş ve tahrip yazılımları yerleştirildi. Geliştirilen uçuş kontrol kartından video haberleşme kartına, can güvenliği için özel geliştirilen tahrip modülüne kadar birçok teknolojik alanda alt bileşenler yerli olarak üretildi. Bu alanda ithal ürünlere geçit vermeden AZAT, ülkemizde üretilip dünyaya ihraç edilen bir konsepti ticari olarak başarmayı hedefliyor. Yüzde 80 millilik böyle bir üründen ciddi bir oran. Milli olmayan ekipmanlar tekrar kullanılabilir kumanda ve gözlük. İlerleyen yıllarda tamamıyla millileştirmeyi düşündüğümüz bir sistem. Rakiplerine göre harp sahası için tasarlanan bu konsept ürün,

ilerleyen dönemde sürü dron ve farklı hedef türlerine göre çeşitlendiriliyor. Jammer altında çalışma önemli bir yetenek. AZAT bu konudaki hareket kabiliyetini de kanıtladı."

"Kuvvetin ihtiyacı neyse karşılayacak"

Bu tarz hızlı dronlarda stabilizasyon sağlamanın zor olduğuna, bu nedenle yüksek pilot yeteneğine ihtiyaç duyulduğuna işaret eden Ziya Cogen, AZAT'taki yazılım, elektronik ve dengeleyici sistemlerin, kullanıcısı, çok fazla yük düşürmeden, kısa bir eğitim süreciyle kullanıma imkan verdiğini söyledi.

Dar ve zor arazi şartlarında bir tehdit algılandığında AZAT ile hızla sahaya intikal edilip düşük risk ve maliyetle müdahale edilebileceğini anlatan Cogen, şunları kaydetti:

"Bugün mühimmat olarak anti personel ve hava tehditlerine yönelik 2 çeşit patlayıcı denedik. Bunun dışında anti tank ve benzeri farklı patlayıcı tipleriyle de görev yapmaya imkan sağlıyor. Kuvvetin ihtiyacı ne yönde ise tamamını destekleyebilecek. Yaklaşık 1 kilogram patlayıcı taşıma kapasitesiyle hemen tüm patlayıcı tiplerini burrada kullanmaya olanak sağlayabiliyor. Çoklu mühimmat kullanım konseptiyle 3 mühimmatı beraberinde taşıyabiliyor."

Ziya Cogen, AZAT için çok sayıda ülke ile ihraçat görüşmeleri yürüttüklerine işaret ederek, "AZAT ilk ihraçatını yapmak üzere, böylelikle Türk savunma sanayisi için ilk FPV dron ihraçatını yapan firma olmayı hedefliyoruz." diye konuştu.

Türkiye'nin siber kalesi USOM dijital tehditlere karşı 7/24 teyakkuza

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, USOM, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) bünyesinde 2013 yılında faaliyete geçerek siber güvenlik çalışmalarını hızlandırdı. Haberleşme sistemlerinin ve ulusal siber güvenliğin sağlanması son yıllarda hızla değişen ve tehditlerle dolu dijital dünyada stratejik önem taşıyor. Bu kapsamda, kritik altyapıların güvenliği, kişisel verilerin korunması, ulusal savunma kabiliyetinin artırılması ve dijital ekonominin büyütülmesi gibi çok yönlü çalışmalar yapılıyor.

BTK'nin bu alandaki çabaları, Türkiye'nin siber güvenlik konusundaki pozisyonunu güçlendirmeyi amaçlayan stratejik bir çerçeveyi temsil ediyor.

Bu çabıyla çalışmalarını sürdüren USOM tarafından ülkenin siber güvenlik alanında oluşturulabilecek zafiyetlerinin önüne geçiliyor: "Türkiye'nin siber kalesi" olarak nitelendirilen USOM bünyesinde 2 bin 300'e yakın Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME), 7 bin 859 uzman personel ve 400 ulusal siber olaylara müdahale merkezi personeli bulunuyor.

Anlık 17 milyon IP adresi taranıyor
USOM tarafından 17 milyon IP adresi siber güvenlik zafiyetlerine karşı sürekli taranıyor. Merkez tarafında, her gün 422 büyük saldırı, 11 milyon zararlı erişim isteği engelleniyor. Bu kapsamda geçen yıl 140 bin büyük saldırının önüne geçildi.

Merkezin yanı sıra Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone gibi operatörlerle de siber savunmada işbirliği yapılıyor.

USOM'un siber kapasite inşası kapsamında verilen eğitimler, yarışmalar ve tatbikatlarla siber olaylara hazırlık seviyesi artırılıyor. Teknolojik tedbirlerle siber olaylara yönelik hızlı tespit ve erken müdahale imkanları geliştiriliyor. Tehdit istihbaratıyla siber güvenlik istihbaratı edinimi ve üretimi, ulusal ve uluslararası paydaşlarla iki tarafı bilgi paylaşımı, koordinasyon çalışmaları yapılıyor. Kritik altyapıların korunması için düzenleme, denetleme, izleme, zafiyet tarama çalışmaları yapılıyor.

USOM bünyesinde yürütülen çalışmalar ve geliştirilen projelerle siber tehditlerin en hızlı şekilde tespit edilerek alarm/uyarı üretme ve engellemeye yönelik teknolojik tedbirlerin alınması amaçlanıyor. Elektronik haberleşme altyapısı ve diğer kritik altyapıların siber tehditlere karşı korunması hedefleniyor.

Siber tehdit istihbaratı edinimi, üretimi ve paylaşımı konusunda ulusal ve uluslararası paydaşlarla koordinasyonun sağlanarak, hızlı tespit ve erken müdahale imkanlarıyla siber tehditlere karşı mücadelenin sürdürülmesi öncelikler arasında yer alıyor. Ulusal siber güvenliğin sağlanmasına yönelik düzenleme ve denetleme de faaliyetler listesinde bulunuyor.

Siber güvenlik kalkanları
Bu çalışmaların yanında zararlı içerikleri engellemek adına projeler de geliştiriliyor. Çalışmalar kapsamında, tamamen kurumsal iç kaynaklarla geliştirilen yerli ve milli AVCI, AZAD, KASIRGA, ATMACA projeleri ulusal siber güvenliğe önemli katkılar sağlıyor. AVCI, zararlı yazılım buluşmuş sistemlerin tespitini gerçekleştiriyor. AZAD, yapay zeka kullanılarak, botnetlere dahil olmuş köle bilgisayarların tespitine yönelik çalışmalar yapıyor. KASIRGA, kamu kurumlarıyla kritik altyapılar olmak üzere ülkenin internete açık kaynaklarına ilişkin zafiyet taraması yaparak hizmet sürekliliğini sağlıyor. ATMACA ile de yüzlerce zafiyete ait alt risk proaktif şekilde engelleniyor.

Bu projelerin yanı sıra siber güvenlik alanında uzmanların yetiştirilmesi sağlanıyor. İnsan kaynağını geliştirmek için hayata geçirilen FETİH projesi kapsamında oluşturulan uygulamalı siber güvenlik eğitim laboratuvarı, katılımcılara gerçek dünya senaryolarında siber güvenlik testleri yapma ve yeteneklerini geliştirme imkanı sunuyor.

Lübnan'daki olay bu alandaki çalışmalarını gündeme taşıdı.
Lübnan'ın çeşitli bölgelerinde çağrı cihazları ve telsizlerin patlatılması yaşanan olay, dünya genelinde siber tehditleri bir kez daha gündeme taşıdı. Türkiye'nin siber kalesi USOM'un çalışmaları bu bakımdan da stratejik önemde görülüyor.

Atık pet şişe ve optik fiberle kendinden yalıtımlı ve ışık geçiren beton üretildi

Atık pet şişelerin beton üretiminde kullanılabilmesi için 2006'dan beri çalışma yürüten Prof. Dr. Akçaözöglü, 4 milimetre altındaki plastik şişe kırıklarını kum ve çimentoyla karıştırılarak beton üretti.

Üretiminde optik fiber de kullanılan betonun, normalinden yüzde 50 daha hafif, ısı yalıtımlı ve ışık geçirme özelliğiyle inşaatlardaki yük oranını da azaltması planlanıyor.

Akçaözöglü'nun yüksek lisans öğrencileri Fatih Çevik ve İsmail Sarıboğa ile hazırladığı proje, Türk Patent Kurumu tarafından tescillendi.

Semiha Akçaözöglü, AA muhabirine, oldukça hafif ve dayanımı yüksek bir beton ürettiklerini söyledi.

Fiber optikle ışık geçirgenliği de sağlanan betonla ilgili bilgi veren Akçaözöglü, şöyle

konuştu: "Hem enerji etkin hem ekonomik hem de ekolojik bir beton ürettik. Çok miktarda atığı beton üretiminde kullandığımız için oldukça çevre dostu. Aynı zamanda ışık geçirgenliğinden dolayı gün ışığından olabildiğince fazla faydalanmayı sağlıyor. Bununla beraber doğa kaynaklarının da tüketimini azalttığı için 'doğal agrega' olarak adlandırılan betonun ham madde içeriğini oluşturan kum ve çakıl kısmını yerine atık pet şişe kırıklarını kullandığımız için ekolojik bir beton türü oluyor. Bunları dış cephelerde kullandığımız zaman binanın taşıyıcı sistemine fazladan yük getiren ölü yükleri de azalmış oluyoruz. Deprem güvenli yapı tasarımında binanın olabildiğince hafif olması gerekli. Bizler de bina kabuğunda ve iç duvarlarda bu şekilde bir beton panel kullanarak mümkün olduğunca hafif bir bina üretmiş oluyoruz."

Taşıyıcı sistemde değil, binanın dış kabuğu ve iç duvarlarda öneriliyor
Akçaözöglü, pet şişelerin ısı iletkenliği düşük olduğu için bununla yapılacak beton duvarların kendiliğinden yalıtımlı olacağına dikkati çekerek, bu sayede dış cephede tekrar bir yalıtım yapma ihtiyacı duyulmayacağını vurguladı.

Ürettikleri betonun içinde kullandıkları optik fiberlerin de deprem güvenli yapı tasarımı için önemli olduğunu aktaran Akçaözöglü, şöyle devam etti:

